

การศึกษา

เทศกาลของไทย
ตอนที่ ๑

เทศกาลหมายถึงช่วงเวลาที่ยกเว้นและ
ท้องถิ่นกำหนดเป็นประเพณีว่าจะมีการทำบุญ
และมีการรื่นเริงร่วมกันในประเทศไทย เทศกาล
ที่สำคัญได้แก่ เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลเข้าและ
ออกพรรษา เทศกาลตรุษ เทศกาลสารท ใน
เทศกาลดังกล่าวแต่ละท้องถิ่นอาจมีการปฏิบัติ
แตกต่างกันไปบ้างตามธรรมเนียมประเพณีที่

สืบทอดกันมาในท้องถิ่นนั้นหรืออาจเปลี่ยนแปลงไป
ตามลักษณะภูมิประเทศหรือภูมิอากาศเช่น ท้อง
ถิ่นที่อยู่ริมแม่น้ำก็จะมีประเพณีการละเล่น หรือ
กีฬาในลำน้ำ

เทศกาลสำคัญของไทยที่จะกล่าวถึง
เทศกาลแรกคือเทศกาลสงกรานต์ คำว่า สงกรานต์
มาจากภาษาสันสกฤต แปลว่า การเคลื่อนย้าย
หมายถึงการที่พระอาทิตย์โคจรจากราศีหนึ่งไปยัง
อีกราศีหนึ่ง (ในทางโหราศาสตร์พระอาทิตย์จะ
โคจรรอบจักรราศีซึ่งแบ่งเป็น ๑๒ ราศี) เกิดขึ้นทุก
เดือนเรียกว่า สงกรานต์เดือน เมื่อพระอาทิตย์โคจร
ครบ ๑๒ ราศี และขึ้นรอบใหม่หรือปีใหม่ เรียก
ว่า สงกรานต์ปีหรือ มหาสงกรานต์ ซึ่งถือเอาช่วง

เวลาที่พระอาทิตย์เคลื่อนจากราศีมีนขึ้นสู่อุราศีเมษ
เป็นการขึ้นปีใหม่ ตกในราวกลางเดือนเมษายน
แต่ในปัจจุบันทางการไทยกำหนดให้วันที่ ๑๓
เมษายนของทุกปีเป็นวันมหาสงกรานต์ และให้วันที่
๑๓-๑๕ เมษายนเป็นวันหยุดราชการ ซึ่งชาวไทย
โดยเฉพาะภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เรียกช่วงเวลานี้ว่าตรุษสงกรานต์ (ตรุษ หมายถึง
เทศกาลเนื่องในการสิ้นปี) หรือเทศกาลสงกรานต์
อันประกอบด้วย วันมหาสงกรานต์ดังกล่าวข้างต้น
วันต่อมาเรียกว่า วันเนาและวันเถลิงศก ตามลำดับ
ส่วนทางภาคเหนือจะเรียกวันมหาสงกรานต์ว่า วัน
สังขารล่อง ซึ่งถือเป็นวันสิ้นปี วันต่อมาเรียก วันเนา
(ออกเสียงว่าวันเนา) วันที่สามของเทศกาล เรียก

ว่า วันพญาวันและยังมีพิธีกรรมต่อไปอีก ๒ วัน
คือ วันปากปี และวันปากเดือน ภาคใต้ของไทยมี
คำเรียกวันสงกรานต์ต่างออกไปคือเรียกเทศกาลนี้
ว่า วันว่างหมายถึง ช่วงเวลาที่ทุกคนต้องทำตัวให้
ว่างจากภารกิจการงานทุกอย่างทั้งละเว้นกายกรรม
วจีกรรมที่ไม่สมควรทั้งหลาย และเรียกวันแรกของ
เทศกาลว่า วันส่งเจ้าเมืองเก่า หรือวันเจ้าเมืองเก่า
วันต่อมาเรียก วันว่าง และวันที่สามของเทศกาล
เรียกว่า วันรับเจ้าเมืองใหม่

เทศกาลสงกรานต์ของไทยยังมีต่อคราว
หน้า.

พิชญแข คุณาเจริญ เขียว
ชลธิชา สุดมุข สรุปล